

Velja v Ljubljani in po pošti:
celo leto K 360-
pol leta " 180-
četrti leta " 90-
za mesec " 30-

Za inozemstvo:
celo leto K 480-
pol leta " 240-
četrti leta " 120-
za mesec " 40-

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:
celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarja
četrtletno . . . 2 dolarja
Novi naročniki na postojajo
naročnine po nakaznici.
se zaračunajo po
retoru in sicer
5 mm
Površina franko
kraj 2 K
/pust.
Ljubljana.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškova ulica šte. 6/1.
Telefon šte. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu
šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 160 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj odgovor
dopisnica ali znakma. — Dopisi naj se vračajo
Rokopisi se ne vračajo.

Debata o administrativni razdelitvi države.

Ministri ne vrše svoje dolžnosti. Tov. Brandner zahteva zadoščenje. Opozicija prihaja na površje.

Beograd, 17. jun. (Izv.) Po pričetku današnje seje konstituante je napadel poslanec Brandner ministra za narodno zdravje, muslimana dr. Karamelmedoviča, ker je kršil člen 60 poslovnika ustavotvorne skupščine s tem, da ni odgovoril na njegovo interpelacijo z dne 8. marca tl. v zadevi lekarnarja Gradišnika na Jesenicah, ki je oškodoval delavsko bratovsko skladišče Kranjske industrijske družbe in je bil od zdravstvenega odseka v Ljubljani odstavljen. Minister je bil po poslovniku dolžan odgovoriti nadalje tekom enega meseca. Poslanec Brandner konstatira, da minister za narodno zdravje ne vrši svoje dolžnosti ter smatra za veliko napako poslovnika konstituante, ker isti za slučaj kršitve ne predvideva kazni tudi za ministre. Prosi predsednika skupščine, da mu da zadoščenje. Predsednik dr. Ribar odgovarja, da bo ukrenil potrebno, da bo minister odgovoril na stavljenno interpelacijo. — Za tem je govoril izvestilec ustavnega odbora Demetrovič in obrazložil posamezne

člene 8. oddelka ustave o porazdelitvi državnih oblasti. Poslanec Urek (SKS) je zahteval širšo samoupravo za Slovenijo. Kritiziral je posamezne člene 8. oddelka ustave in tudi delovanje starih slovenskih strank. Glede razdelitve Slovenije se ni izjavil. Za njim je govoril zemljoradnik Lazič. Popoldne je govoril prvi republikanec Gjonovič in poslanec Etbin Kristan, ki se je izrazil proti temu, da postavlja velikega župana kralj sporazumno z vlado. Velikega župana, ki se naj imenuje predsednik, naj voli narod sam. Govornik je osobito proti členu 95, ki določa za oblastva maksimalno število prebivalcev s 700.000. Na medklic, da ga je poklical Pašič k sebi, je ironično odgovoril, da ni nič razumel kaj mu je pravil Pašič, kateri šele sedaj pozna opozicijo, ko je v zadregi. Apelira na skupščino, da se ustava spremeni in izboljša v zadnjem trenutku, dokler je še čas. Prihodnja seja bo jutri ob 9. uri dopoldan in sicer se bo nadaljevala debata o 8. delu ustave.

Vlada išče opozicionalce.

Beograd, 17. junija. (Izv.) Ministrski predsednik Pašič je poklical k sebi zastopnike opozicijskih strank ter se razgo-

varjal z njimi o ustavi. Za NSS se je udeležil razgovora poslanec Deržič, za JSDS pa poslanec Etbin Kristan.

Končno glasovanje 27. t. m. Muslimani bodo glasovali za ustavo?

Beograd, 17. junija. (Izv.) Diskusija o 8. delu ustave bo trajala še jutri dopoldan. V sredo se bo glasovalo o 8. oddelku ustave. V nedeljo in ponedeljek skupščina ne bo zborovala. 13. oddelku ustave bo najbrže sprejet v soboto. V parlamentarnih krogih se pričakuje, da bo do 27. t. m. usta-

va definitivno sprejeta. Pašiču se je posrežilo, da je muslimane, ki so grozili, da bodo glasovali proti ustavi, zopet pomiril. Danes dopoldne je imel muslimanski klub sejo, na kateri se je razpravljalo o postopanju pri glasovanju o ustavi. Sklepi te seje niso znani.

O likvidaciji pokrajinskih vlad.

Beograd, 17. jun. Jutri ob desetih bodo člani ustavnega odseka vladne vočine konferirali o XIII. oddelku ustave, ki določa, naj se namesto pokrajinskih vlad imenujejo kraljevi namestniki, ki bi imeli nalogo, da v treh ali štirih letih likvidirajo pokrajinske vlade. Ustavni odsek se

bo o XIII. oddelku posvetoval jutri popoldne. Beograd, 17. jun. Klubi vladne večine se niso končno javno sklenili o prehodnih naredbah in o ukinitvenju pokrajinskih vlad. O tem se bo obravnavalo v ustavnem odseku.

Kralj Peter izven nevarnosti.

Beograd, 17. (Izv.) Kralj Peter se izvrstno počuti. Včeraj je mogel že obedovati z rodbino pri skupni mizi. Tudi sicer se kralj dobro počuti. Srce bje normalno in otekline po telesu

so skoro popolnoma splahnile. Kralj se živo zanima za delo ustavotvorne skupščine in se je o bistvenih vprašanjih naše ustave dolgo razgovarjal z regentom Aleksandrom.

Karl Habsburg se ne povrne na Madžarsko.

Napačne vesti tirolskih listov.

Dunaj, 17. junija. (Izv.) »Vossische Zeitung« in razni drugi tirolski listi so pričeli razširjati vesti, da se namerava razkralj Karl dne 20. avgusta, to je na Stefanov dan, vrniti nazaj na Madžarsko. Poročila se naslanjajo na prošnjo razkralja Karla pri njegovem povratku v Švico, ki jo je podal zveznemu svetu, da se mu dovoli bivanje v Švici še do

avgusta, ker bo takrat zapustil Švico. Tozadevno je prejel naš dopisnik pri sekcijem načelniku dr. Schlagerju, ki je o razmerah bivšega kralja dobro poučen, odločno zagotovilo, da ni na teh vesteh niti pičice resnice. Resnica je, da se hoče Karl naseliti v Španiji kakor hitro bodo pogajanja s špansko vlado končana.

ANGLEŠKO - RUSKI TRGOVSKI DOGOVOR.

London, 17. jun. »Daily Telegraph« poroča, da je angleška vlada priznala Krasina, Kliškova in Bircina za personae gratae pri izvedbi trgovinskega dogovora.

RUSKO - ROMUNSKA KONFERENCA V VARŠAVI.

Varšava, 17. jun. Poljska vlada je na prošnjo ruske in romunske vlade privolila v to, da se v Varšavi vrši rusko - romunska konferenca.

ODGODENA GRŠKA OFENZIVA.

London, 17. jun. »Daily Telegraph« javlja iz Smirne, da so Grki novo ofenzivo proti kemalistom odgodili za nekaj tednov.

ANGLEŠKA VLADNA PODPORA ZRAKOPLOVSTVU.

London, 17. jun. Angleško ministrstvo za zrakoplovstvo je odobrilo 600.000 funtov šterlingov v svrhu pospeševanja prometa v zraku.

VŠTETJE VOJAŠKIH LET V SLUŽBENO DOBO.

Beograd, 17. junija. (Izv.) Vlada pripravlja naredbo, s katero se vsem uradnikom leta, ki so jih prebili v vojaški službi, vštejejo v redno službeno dobo.

PROSLAVA VIDOVDANA NA KOSOVEM.

Beograd, 17. junija. (Izv.) Za proslavo Vidovega dne na Kosovem je začela vlada delati velike priprave, da se ta slavnost izvrši kar najbolj veličastno.

HRVATSKI BAN POROČA.

Beograd, 17. junija. (Izv.) Hrvatski ban dr. Tomljenović je dospel danes v Beograd, da poroča vladi o položaju na Hrvatskem.

POVIŠANE TELEFONSKE PRISTOJBINE AVSTRIJA - JUGOSLAVIJA.

Dunaj, 17. junija. (Izv.) S 1. julijem se povišajo telefonske in brzojavne pristojbine za 200%. Najmanjša pristojbina za brzojavko v Jugoslavijo bo od tega dne dalje veljala 60 kron, pristojbina za vsako besedo pa 6 K.

MEDNARODNA VETERINARSKA KONFERENCA.

Dunaj, 17. jun. Od 25. do 29. maja t. l. je v Parizu zborovala mednarodna veterinarska konferenca. Slo je predvsem za to, da se v Parizu ustanovi mednarodna pisarna, ki se bo stalno bavila s proučavanjem ukrepov za pobiranje nalezljivih živalskih bolezni.

USPEHI KOMISIJE NASLEDSTVENIH DRŽAV.

Rim, 17. junija. (Izv.) Tukajšnja pogajanja komisije nasledstvenih držav so sedaj končana. Z ozirom na Avstrijo in nasledstvene države se je dosegel sporazum glede razdelitve arhivov, ureditve uradnih pečatov in ter zasebnega in socialnega zavarovanja. Nadalje se je sklenil dogovor med Italijo, Jugoslavijo in Češkoslovaško glede uvoza v smislu od Italije izdelanca narča, varstva državljanov po mednarodni juristični komisiji, overovljenja listin, izročitve zločincev itd.

ODLOG PLAČILA VOJNIH DOLGOV.

London, 17. junija. (Izv.) Med antantnimi državami in Severno Ameriko se je dosegel sporazum, po katerem se je odložilo plačilo vojnih dolgov, ki so jih napravile zapadne velesile med vojno v Ameriki. Kakor se javlja iz informiranih krogov, se bo plačilo odložilo za 15 let.

BOLJEVIŠKA PODPORA KEMALISTOM.

Moskva, 17. junija. (Izv.) 50 tisoč mož rdeče armade je na potu v Kavkaz, kjer bodo podpirali armado Kemal paše.

ODNOŠAJI MFD UPNIKI IN DOLŽNIKI POSAMEZNIH DRŽAV.

London, 16. jun. Bivši angleški zakladni minister Mac Kenna je v neki skupščini finančnikov izjavil, da povzročajo novi odnošaji med upniki in dolžniki posameznih držav resno ogrožanje mednarodne trgovine. Nemčija ima plačati svojim inozemskim upnikom letno najmanj 150.000 milijonov funtov šterlingov, a največ 400.000 milijonov funtov šterlingov. Nemška vlada, časopisje in podjetniki bodo nemškemu delavstvu pojasnili, da se ta veliki nemški dolg ne more doplačati, ako ne bo delalo za nižje mezde in da bi v nasprotnem slučaju sledila tuja invazija. Možno je seveda, da bi zahtevani zneski presežali nemško sposobnost. Mac Kenna je predlagal, naj se od Nemčije zahteva, da odplačuje Angliji, Franciji in drugim zavezniskim deželam po potrebah teh držav n. pr. s premožnim, kalijem in sladkorjem, ki jih izdeluje v veliki meri.

STAVKA V ANGLIJI SE BO NADALJEVALA.

London, 17. junija. Za sprejem pogojev lastnikov rudnikov je glasovalo 128.170 rudarjev, proti pa 325.262.

London, 17. jun. Uradno poročajo: Glasovanje rudarjev je odločilo, da se ne vzpostavi delo v rudnikih.

Baroš.

Rapalska pogodba se krha. Da bo do tega prišlo smo vedeli že po izidu italijanskih volitev. V zbornico sicer fašisti v popolnem bloku niso prišli, toda na njih stran še vedno stoji vlada, ki se boji socialistov. In vlada podpira fašiste z vsem svojim aparatom.

Pred volitvami že je pisal »Il Secolo«, da se bje boj za rapalsko pogodbo ali proti nji. Italijanska vlada, ki je po grofu Sforzi in ministrskem predsedniku Giolittiju podpisala rapalsko pogodbo, je pri volitvah podpirala izrazito fašistovsko gibanje, ki je šlo za tem, da se rapalska mirovna pogodba razveljavi.

Taka je danes situacija med našo državo in Italijo. In v tej situaciji zahteva Italija korekturo baroške luke, to se pravi: zahteva zase odločujočo besedo v edinem našem, vsaj približno izraženem pristanišču.

Kakor vse izgleda, vodi naš sedanji ministrski predsednik, ki je obenem minister za zunanje zadeve, čudno politiko. Prav nalahko presika takorekoč že izdelan medsebojni »sporazum«, po katerem izgleda, da se naša vlada ne bje prav preveč za edino našo luko na Jadranu. Kondominij ali kako naj se vse to imenuje, kar nam servirajo v javnosti, ne spremlja nčesar na tem, da se mi pravzaprav odrekamo pravicam, ki smo si jih pridobili z rapalsko pogodbo.

Značilno je, da je interpeliral g. Pašiča o tem vprašanju baš dr. Trumbić, ki je pravzaprav tvorec rapalske pogodbe.

Še značilnejša je pa vest, ki jo prinaša »Jutro« z dne 17. t. m. o Trumbićevi interpelaciji glede baroške luke in iz te

vesti navalamo to-le: »Kot bivši minister zunanjih zadev in član naše mirovne delegacije je vodil dr. Trumbić vsa pogajanja z Italijo, poznal je kot predsednik Jugoslovanskega odbora razpoloženje v vseh zavezniskih kabinetih, bil je član naše delegacije v Rapallu in je sedaj edini še živoč sopodpisnik rapalske pogodbe. Torej mora biti dr. Trumbić v vsej zadevi, oziroma o predzgodovini tega vprašanja najtočnelo informiran. Kak namen je hotel, oziroma hoče doseči dr. Trumbić s svojo interpelacijo, ki bi li najboljše in najtočnejše mogel odgovoriti v vseh poedinostih sam, se ne more ugotoviti, ali vsebina interpelacije izgleda na prvi pogled malo preveč demagoška.«

Z dr. Trumbićem se nismo strinjali vedno. Toda ta njegova interpelacija, ki jo je stavil glede edine naše luke, se nam zdijo povsem umestna baš od noga, ki ve o tem vprašanju vse. Dejati bi, da bi javnost močala in čakala odgovora. Toda slovenski list skoči, ker ni dr. Trumbić, naš zunanji minister v najtežjem času, pohleven podprenik sedanje vladne kamarije ter poizkuša temu nekdanjemu voditelju naše zunanje politike podtakniti nekaj poseben namen. (Mogoče je tudi dr. Trumbić protidržaven element. Op. uređ.)

To kaže vso strankarsko razdrapanost naše domače politike.

Mi samo konstatiramo, da res z nepetostjo pričakujemo odgovora g. Pašiča ter upamo, da bo g. ministrski predsednik tudi to pot podlegel jugoslovanskemu odboru.

Razdor med voditelji ruskih komunistov.

Trocky hoče poraziti Lenina.

Helsingfors, 17. jun. (Izv.) Kakor se javlja iz vodilnih komunističnih krogov Moskve, bo poskusil Trockij v svojem govoru na kongresu III. internacionale poraziti Lenina in ga

vreči z njegovega sedanjega mesta. Trockij je dobil svoje informacije iz nemških političnih krogov. Kakor se sedi bodo Trockijevi argumenti dovelj močni da vržejo Lenina.

Nadaljno zadržanje zemljoradnikov.

Beograd, 17. junija. (Izv.) Večina zemljoradniških poslancev je odpovala v svoje volilne okraje, da se s svojimi volilci sporazume o na-

dalnem zadržanju v konstituenti. V parlamentarnih krogih se trdi, da bo vlada ugodila zemljoradniškim zahtevam.

KRIZA V AVSTRIJI.

Dunaj, 17. jun. Seja krščansko-socialnega kluba, katere se je udeležilo tudi pet pooblaščenih delegatov štajerske krščansko-socialne stranke, je trajala vse popoldne in še pozno v noč. Kakor se govori, priporoča štajerska krščansko-socialna stranka, naj bi se štajerskemu deželnemu zboru stavili novi predlogi, ki bi ovrgli sklope deželnega zbora.

JAPONSKA NE BO POMAGALA WRANGLU.

London, 17. jun. »Daily Telegraph« poroča, da je japonski poslanik izjavil odposlanstvu članov parlamenta, da Japonska ne namerava prepeljati Wranglovih čet v Sibirijo.

KONSOLIDACIJA RUSIJE - NEVZDRŽNOST KOMUNISTIČNIH TEORIJI.

Kopenhagen, 17. junija. (Izv.) Glasom poročil iz Helsingforsa je uvedla sovjetska vlada zopet plačilo za uporabo železnice, pošte in brzojava. Dosedaj so bile te nprave občinstvu zastoj na razpolago. Zdravniki, ki so bili dosedaj primorani k brezplačnemu zdravljenju, so zahtevali od vlade plačilo v denarju, kar pa je bilo odklonjeno. Sol in petrolej sta monopolizirana.

SEVEROAMERIŠKE DRŽAVE SE NE UDELEŽE SEJE ZVEZE NARODOV.

Vašington, 17. junija. (Izv.) Nameravane seje zveze narodov se ameriške države ne bodo več udeležile.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

Zagreb: Devize: Dunaj 21.75-21.90, Berlin 210.50-211.50, Budimpešta 57.25-

57.50, Bukarešta 221-230, Italija 730-731.50, London 0-550, Newyork kabl 142.50-143, Newyork ček 141-141.25, Pariz 1180-1188, Praga 199.50-201.50, Švicca 2435-2440. Valute: dolarji 137-138, avstrijske krome 22.50-23, levi 165-0, češkoslovaške krome 202-0, marke 214-216, levi 222-225, lire 725-730.

Beograd: Devize: London 136.25-136.75, Pariz 295-297, Ženeva 610-615, Solun 226-230, Praga 50.45-50.60, Berlin 52.75-52.80, Dunaj 5.42-5.45, Newyork 35.40-35.90, Solija 39-39.75, Rim-Milan 182.50-183, Valute: franc, franki 292-293, drahme 222-228, dolarji 35.20-36.40, lire 180-182, marke 54.10-54.25, levi 56.10-56.25, levi 40-40.50, češkoslovaške krome 0-50, avstrijske krome 5.95-6.10.

Zagreb: Efekt: Banka za Primorje 600-650, Banka za trgovino 240-260, Es-komptna banka 515-525, Kreditni zavod 508-510, Hipotekarna banka 470-480, Trgovinska banka 253-255, Jadranska banka 4900, Jugoslovanska banka 450-480, Ljubljanska kreditna banka 825-845, Narodna banka 525, Praštediona 4900-4950.

Curih: Devize: Berlin 847, Newyork 589, London 2230, Pariz 4815, Milan 2980, Praga 8.20, Budimpešta 2.32 in pol, Zagreb 4.05, Bukarešta 9.12, Varšava 0.45, Dunaj 1.20, avstr. žigosane krome 0.89.

Praga: marke 103.75, švic. franki 1218.50, lire 164.50, franc. franki 586.50, funti 272, dinarji 195.25, avstr. žigos. krome 10.33 in pol, poljske marke 5.

Dunaj: Valute: Dolarji 668-672, marke 973-979, funti 2525-2545, francoski franki 5480-5520, lire 3407.50-3427, dinarji tisočaki 1826-1846, dinarji stotaki 1816-1836, poljske marke 47.50-49.50, švic. franki 11425-11427, češke krome 930-936, ogrske krome 267-270.

Rimsko pismo.

Rim, dne 11. junija 1921.

Po porazu srbskih in črnogorskih čet leta 1916. so bili ostanki črnogorske vojske prepeljani v Italijo in so tam ostali tudi potem, ko je na Krfu reorganizirana srbska armada, ojačena po jugoslovanski deviziji, začela slavno svojo ofenzivo na solunski fronti, ki je s prebitjem bolgarsko - avstro-ogrsko - nemške črte pretresla ves, do takrat nepremagljivi obrambni zistem centralnih držav in v naravnost neverjetno kratkem času ne samo oslobodila in očistila Srbijo od vseh sovražnikov, temveč tudi omogočila na vseh ostalih frontah one končne zmage, ki so završile svetovno vojno na korist zavznikov.

V tem zadnjem dejanju oslobodilne naše vojne ni službena Črna gora igrala nobene vloge več. Kralj Nikola, ki je s svojim dvoletnim, če ne naravnost izdajalskim nastopom zaigral v lastnem narodu zadnjo sled spoštovanja in ljubezni, je sedel na Francoskem kot vjetnik svojih zavznikov, ki mu tudi niso več zapravali. Moral je gledati, kako se Črnogorci v domovini in v izgnanstvu navdušujejo za, svojčas tudi od njega zaželjeno in opevano zedinjenje z drugimi Jugoslavlani, kateremu zedinjenju pa se je sedaj z vsemi silami upiral, ker mu je isto vzelo ne samo kraljevsko krono, temveč tudi možnost, da še naprej na škodo ubogega črnogorskega naroda polni svoje žepce in londonskih in pariških bankah. Stari intrigant spletkaril je proti porajajoči se Jugoslaviji in je za svoje »plemenito« počenje našel razumevanje in pomoč pri Italiji, ki ji je junaški jugoslovanski narod bil na poti pri doseganju njenih brezmejnih imperijalističnih teženj. Ko so se srbske in jugoslovanske divizije še borile za oslobojenje svoje domovine, ko je mlada Jugoslavija na pariški konferenci pod najtežavnimi okolnostmi morala proti skoraj vsem sosedom braniti vsako ped jugoslovanske zemlje, spletkarila sta stari Nikola in njegov vredni minister Plamenac z vsemi našimi sovražniki, hoteli preprečiti zedinjenje Jugoslovanov. Italija je te spletke diplomatično in denarno podpirala in posebno pozornost posvečala ostankom črnogorske vojske v Italiji. Znano je, da je te ostanke združila v taborišču v Gačči in da je omogočila Nikolini prodancem, da tudi med avstro-ogrskimi vjetniki jugoslovanske narodnosti nabirajo dobrovoljce za »črnogorsko armado«. Posamezni oddelki so bili prepeljani v Albanijo, odkoder so večkrat poskušali vrediti na črnogorsko ozemlje izživati zelo krvave poboje. To taborišče je bilo zbirališče vseh prodanih elementov in ognjišče najgusnejše propagande proti naši državi.

Ti elementi pa so postali naposled tudi Italiji neprijetni in po rapalski pogodbi tudi — nepotrebni. Laška vlada je torej sklenila, da to taborišče koncem tekočega meseca razpusti, da plača Črnogorcem potne stroške in neko odpravnino in da jih v sporazumu z našo vlado pošlje v domovino. Večina je bila s tem zadovoljna: 725 vojakov in 18 družin brez glavarjev je laško ponudbo sprejelo; 475 vojakov in 12 družin brez glavarjev pa noče o vrnitvi nič slišati, ker so se že preveč navadili na brezposelno, vdobno življenje v Gačči.

Ti »junaki« so zagnali velik krik proti laški vladi in pridobili zase nacionalistične časopise. Vsled tega je vlada naposled prišla z resnico na dan in obljubila v »Il Tempo komunike«, ki brez milosti podaja resnično sliko teh črnogorskih »rodoljubov« in njihovega ministra Plamenca. Pravi namreč, da so se po smrti razkralja Nikole Gaččanski Črnogorci razdelili v dve stranki, od katerih je ena najostreje nastopala proti črnogorski vladi in posebno proti Plamencu, radi čudnega načina, kako je ta poslednji izvrševal avtoriteto, in radi še bolj čudnega načina, kako je on opravil podporo, vojni material in živeže, ki so bili v veliki meri (beri: izključno!) darovani od laške vlade. Da se o teh škandalih ni nič izvedelo, pravi nadalje, pripisati je patriotizmu Plamenčevih nasprotnikov in veledušnosti laške vlade. Neredi pa so postali taki, da je morala vlada poseči vmes. To je morala storiti iz finančnih razlogov. Vsak častnik in vsak vojak so ves čas dobivali enako plačo kakor odgovarjajoče laške šarže: vrhu tega še po 200 lir za ženo; po 200 lir za vsakega otroka pod 15 leti. Vsled

težabnih podpor so Črnogorci razsipavali denar, podraževali cene in uganjali najzlobnejšo kavarnsko politiko, ki se je izraževala v najhujši kritiki laške vlade in laških vojakov. Te poslednje pa so Črnogorci imenovali le »kaporetiste« a Giolitija, Sforzo in Bononija, so javno zasmehovali potom karikaturo in tiskanih pamfletov.

Tu se je torej končno nehala simpatija za Črnogorce in laška vlada jim je pokazala vrata. Njeno postopanje opravičuje v odprtem pismu voditelj črnogorske opozicije, dr. Ivan Jovičević; njemu in komunikuju laške vlade pa odgovarja »slavni« Plamenac v »Idea Nazionale«. Njegova jeza je razumljiva, a mu ne bo nič pomagalo, kajti »zamorec je storil svojo dolžnost, zamorec lahko gre.« Laško vlado pa bo po teh Črnogorcih najbrž še precej dolgo glava bolela, kajti oni se ne dajo tako lahko odtrgati od dosežanih korist in žugajo z raznimi odkritji, s katerimi so deloma že začeli. Za nas seveda ne bodo to nikaka odkritja, ker je pri nas že vsak otrok znal, da je bilo črnogorsko taborišče tudi eno tistih nečednih sredstev, ki se jih je laška vlada proti nam posluževala.

—★—

Nemška organizacija v Jugoslaviji.

Nemci (Švabi) Vojvodine, ki se pod Madžarsko niso smeli politično delovati, so se v Jugoslaviji krepko organizirali ter si ustanovili skupno kulturno zvezo (»deutscher Kulturbund«) s sedežem v Novem Sadu. Zveza šteje že 97 krajevnih organizacij, ter ima za glasilo »Deutsches Volksblatt«. Zvezna pravila razločno zagotavljajo, da je vsaka politika iz zvezne organizacije izključena. To dejstvo dela organizacijo tudi Slovanom simpatično.

Nedavno je imel »Kulturbund« letno zborovanje v Karlovcem s celobavarskim udeležbi. Zborovanje je pozdravilo tudi »Srpska Matica«. Glavni tajnik dr. Graßl je v svojem govoru poudaril: »V svečanem trenutku smo prisegli, da ostanemo zvesti državi in narodu, da bomo služili državi in da bomo vse naše delovanje in nehanje podrejali ozirno za splošni blagor. Ni res, da bi mi Nemci zasledovali separatistične namene. Ne ločitev, temveč združitve v veliko celoto, to je naš cilj.«

Prestolonasledniku - regentu je zbor odposlal udanostno brzojavko, kjer pravi: »Polagamo Vaši kraljevi Visokosti zagotovilo neomajne zvestobe dinastiji in domovini. Zvesti svojemu geslu »zvestobo državi in narodu«, hočemo neprestano delovati na izpopolnitvi samih sebe. Sodelovati za blagor domovine, je vroča želja vseh v zvezi združenih Nemcev.

Inž. Reinhold Hoegen je pozival zborovalce, naj prav razumevajo novi položaj in naj zvesto držijo z jugoslovansko državo, ki je dala Nemcem pravice, o kakršnih pod Madžari še sanjati niso smeli.

Iz tega se vidi, kako velikanska je razlika med južnimi Nemci in našimi v alpskih deželah. Oni tam doli so hvaležni Jugoslaviji, ki jih je osvobodila tiranskim Madžarom, naši Nemci in ponemčenci pa vidijo v Jugoslaviji sovražnico, ki jih je vrgla z domišljavih nebes, od koder so pod Avstrijo kot »Herrenvoik« zrlji na slovanske sodržavljane ter opravljali nad njimi službo graščinskih valpov.

Baje misli »Kulturbund« svojo organizacijo razširiti tudi na Slovenijo. Mi bi ne imeli ničesar proti temu, ako bi se naši Nemci uklonili programu, da zveza ni politična in da goji zvestobo do države in naroda. Toda južni Nemci v tem oziru slabo poznajo svoje severne brate.

Značilno za vojvodinske Nemce je tudi, kako se pokoravajo vladnim odredbam, četudi se jim zde nekoliko trde. Ko je izšla ministrska naredba, da se morajo učitelji naučiti srbsčine do konca tega leta, je »Kulturbund« posredoval, naj bi se rok podaljšal tako, da bi se do 1. januarja 1922 naučili za silo, do 1. januarja 1924 dobro in do 1. januarja 1925 popolnoma. Ministrstvo je res napravilo izjemo ter podaljšalo rok do konca leta 1922. »Kulturbund« je vzel to hvaležno na znanje ter takoj pozval vse nemške učitelje, naj ne zamudijo niti trenutka več, temveč naj se takoj z vso marljivostjo oprijejo učenja državnega jezika.

—★—

Zveza baltičkih držav.

Po končani ruski revoluciji so nastale na robu bivšega ruskega cesarstva nove državne skupine. Potek političnega življenja teh držav posnemamo iz »Obzora«.

Dejstvo, da je bil državni sistem teh novonastalih držav povsem nasproten boljševškemu sistemu sovjetske Rusije, je porodilo misel, da tvorijo te nove države močno organizirano silo, ki bo kljubovala boljševiški Rusiji in Evropi. Ta zveza naj bi bila trden zid med revolucionarnim iztokom Evrope in zapadom, kar je že francoska politika Clemenceauja dobro zasledovala in podpirala.

Da ni nastala ta zveza med vsemi temi državami, je v prvi vrsti vzrok njihova slaba konsolidacija, politična nezrelost, slabe gospodarske prilike in geografske težkote. V drugi vrsti pa je Rusija sama znala preprečiti ta poskus združenja s tem, da je nekaterim tem državam vsilila svoj boljševiški sistem in jih pritegnila k Rusiji kot nekatere federativ-zavah ji ta poskus ni uspel. Te so ostale kljub vsem prizadevanjem neodvisne in so sklenile z Rusijo mir, katerega so se dosedaj obe stranki lojalno držali.

Po sklenjenem rusko - poljskem miru je stopila ideja baltičske zveze čisto v ospredje. Poljska, ki je dobila glasom mirovne pogodbe nekaj obrobnihih krajev, se je začela brigati, kako te zagotoviti pred ruskim vplivom. Sklenila je ustvariti med temi in vsemi baltičskimi državami prijateljsko vez, politično in gospodarsko skupnost, kar bo najboljši sredstvo proti ruskim spekulacijam. V to svrhu je pozvala zastopnike vseh baltičskih držav h konferenci v Varšavo, kjer naj bi se pretresala možnost eventualne zveze, v katero naj bi stopila baje tudi Rumunija. Najbolj resna zapreka tej zvezi je poljsko-litavski konflikt radi Vilne.

Politika baltičske zveze ima sedaj tri smeri. Poljska koncepcija, ki je naperjena direktno proti Rusiji, hoče, da naredi iz vseh petih baltičskih držav politično zvezo, kateri zajameči v slučaju konflikta z Rusijo, rumunsko pomoč. Ker pa še poljsko-litavski spor ni rešen, namerava Poljska urediti to vprašanje z vsako državo posamezno in prisiliti na ta način Litavsko, da prestopi vsled nevarnosti izoliranja k zvezi.

To nakano Poljske pa je preprečila Finska, ki ima več nagnjenja do koncentracije gospodarskih interesov, kakor pa do kakih vojnihih zvez.

Druga koncepcija računna na pomoč Litve, Lotiške in Estonske. Vendar tudi te tri države niso mnenja, da je sedanjí čas za zvezo s Poljsko ali Finsko ugoden, kajti sovjetski komisar za zunanje posle Cičerín jim je zapretil, da bo smatral vojaško konvencijo teh treh republik kot casus belli.

Tretja struja, ki je zastopana najbolj na Estonskem, stremi po estonsko-finski zvezi. V lotiških krogih pa pronačirajo za idejo zveze z Litvo tako, da bi nastale dve zveze, iz katerih bi bila na Poljska izključena.

Da debi Evropa tudi v tem kotu hladna tla, je na vsak način potrebna čvrsta konsolidacija severozahodnih malih, slabotnih držav. Organizatorični duh, ki se je v njih zadnje čase pojavil, bo gotovo pripeljal v kratkem do močne obrambne zveze.

Beleške.

Dr. Žerjav — autonomist.

»Jutro« se je ustrašilo in trobi po izidu volitev, da je treba vsaj en milijon ljudi spraviti pod eno oblast. — To bi bila nekako nedeljena Slovenija.

Na dve oblasti so hoteli Srbi Slovenijo razdeliti kakor trdi »Jutro«, samo radi klerikalcev.

Ne homo si jemali truda, da bi iskali tisto številko »Jutra«, ki je z velikim pompom razobnala velikansko demokratsko modrost, da je dr. Kukovec zahteval razcepitev Slovenije v dve oblasti (ljubljsko in mariborsko).

Kranjc in Štajerc sta se našla. Štajerc se je ustrašil in Kranjc dr. Žerjav je dvignil slovensko cifro na en milijon.

Toda po toči je.

—★—

Politične vesti.

Češki poslanik pri regentu. Danes dopoldne je bil v avdienci pri regentu prestolonasledniku Aleksandru tukajšnji češko-slovaški poslanik Kalina.

Naš bernski poslanik v Beogradu. V Beograd je došel Milutin Jovanović, naš poslanik v Bernu. Posetil je ministrskega predsednika Nikolo Pašiča, Čez nekoliko dni se povrne na svoje mesto.

Italija zadovoljna s konferenco v Rimu. Razmotrivač konferenco v Rimu piše »Messaggero«, da njen izid daje Italiji zadovoljenje. Uspeh pogajanj ne obstoji samo v sklenjenih dogovorih, marveč tudi v tem, da so se vsa druga vprašanja približala razjasnitvi. List obžaluje odsotnost Madžarske med drugo polovico konference in izraža upanje, da se bo Madžarska udeležila pogajanj, ki se bodo zopet pričela v prvi polovici meseca oktobra.

Pogodba med Francijo in Poljsko. Poročevalec lista »Manchester Guardian« v Gornji Sleziји poroča, da obstoja med Francijo in Poljsko dosedaj še neratificirana pogodba, v kateri zagotavlja Francija Poljski svojo podporo v Gor. Sleziји. Poljska se obvezuje, vzdrževati veliko armado 600.000 mož, v čije generalnem štabu bi bili francoski častniki. V priložni vojni Poljske, ki ne bi bila napadana vojna, bi Francija nudila poljski svojo aktivno vojaško pomoč. Na Rusijo se te določbe ne ozirajo in edina vojna, ki bi prišla resno v poštev, bi bila vojna zoper Nemčijo. Petrolejsko ozemlje v Galiciji bi se prepustilo Franciji za izkoriščanje. Kakor javlja poročevalec nadalje, raste na Poljskem od-

por proti tej pogodbi. Podoba je, da se kaže močno gibanje in prid boljsega sporazumljenja z Nemčijo na čisto gospodarski podstavi.

Nemška nota zapadnim veselilam. V notah, ki so bile odposlane v Pariz, London in Rim, se ugotavlja, da je Korianti že šest tednov neomejen gospodar Gornje Sleziје in da izvršuje dejansko posle medzvezniške komisije. Note nadalje naštevajo trpljenje, ki je zadelo gornjelesko prebivalstvo radi tega pravnega preloma in odločno zahtevajo, da se na temelju ljudskega glasovanja nemško prebivalstvo v Gornji Sleziји povsod in popolnoma osvobodí uporniškega gospodarstva.

Nagrada za vlovitev Garaišovega morilca. Uradno se javlja, da je državno ministrstvo notranjih poslov zvišalo nagrado za vlovitev morilca poslanca Garaisa od 10.000 na 30.000 mark.

Atera Giunta - Toggenburg. Tržaška fašist Giunta je poslal južno-tirolskemu poslancu Toggenburgu pismo, v katerem naglašja, da je Toggenburg kot bivši minister odgovoren za ravnanje z Italijani v internacijskem taborišču. Temu je dodal Giunta več žalitev. Toggenburg je odgovoril s tem, da je predlagal častni sod.

Stržb za Carigrad. Angleška vlada je obvestila turške nacionaliste, da bo angleška vlada napad na Carigrad smatrala za casus belli. Poroča se tudi, da bo angleška brigada nadomestila grške čete pri ismidu, da bi tako preprečila polizkus nacionalistov, polastiti se glavnega mesta.

Gospodarstvo.

NEMŠKA MARKA.

Včeraj smo se pečali z vprašanjem dvigovanja tečaja dolarja, ter smo navedli kot glavni vzrok temu pojavu okolnost, da je reparacijska komisija odločila, da je morala plačati Nemčiji prvi obrok vojne odškodnine glede delne vsote 150 milijonov zlatih mark v dolarski valuti, vsled česar je Nemčija po vseh denarnih trgih kupovala dolarje oziroma ameriške devize. To je moralo samoobsebi izzvati podražanje dolarja. Isti vzrok je moral delovati v nasprotni smeri, torej nepovojno, na tečaj nemške marke ter je tudi deloval. Sprejetje ultimata antante, ki je naložila Nemčiji vojno odškodnino od 132 milijard zlatih mark, ni tako neugodno uplival na tečaj nemške marke, kakor gori omenjena zahteva plačila v dolarjih, iz tega sledi, da poslabšanju kurza nemške marke ni vzrok pomanjkanje zaupanja v plačilno zmožnost Nemčije, ampak v prvi vrsti finančno - tehnična težava preskrbeti si zahtevane množine dolarjev v kratkem času. To so povzročile, da je kurz marke začetkom tega meseca padel od okoli 225 na okoli 205, torej za 20 točk z ozirno na našo krono, a proti franku od okoli 20 na 18, torej za 2 točki. Ta kurz se je počasi dvigal ter stoji marka pri nas že med 215—220. Kljub težkim plačilnim pogojem, naloženim Nemčiji, se nemška marka razmerno dobro drži ter zaznamuje celo, kakor ravno omenjeno, zadnje dni malo zboljšanje. Kako naj se to razlaga? Najprej je naglašati, da Nemčija, kolikor more, omejuje uvoz na najpotrebnejše predmete, dočim nemški izvoz zdatno presega uvoz. Močen vpliv na relativno stabilnost marke ima nadalje okolnost, da poseduje inozemstvo okoli 30 milijard nemških mark, kar ustvarja nekako identiteto interesov inozemstva v smislu, da poslednje nima nikakega interesa na tem, da bi se kurz nemške marke čez mero poslabšal, kar bi bilo inozemskim poseznikom nemških mark le v škodo. Radi tega ne forsirajo prodaje mark. Kolikor pa ne upliva že sama okolnost, da se je s sprejetjem ultimata prišlo do nekega odhoda v vprašanje, ki je vzmerniralo, politično in gospodarsko, vso Evropo, da ves svet, upliva ugodno za marko, da se Francija vedno bolj in bolj sprizajnjuje z nemško ponudbo, na podlagi katere hoče sodelovati pri vzpostavljenju po vojni opustošenih krajev z dobavo delavskih moči in v to potrebnih materialov. V to svrhu se vrše te dni resna pogajanja med francoskim ministrom Louscheurjem in nemškim ministrom Rathenau-om. Ako pride do sporazuma v tem pravcu, bo Nemčija plačala znaten del vojne odškodnine z delom in z blagom, namesto z zlatom. Kar bo moralo tudi ugodno vplivati na kurz nemške marke. K relativni stabilnosti marke v danih težkih razmerah je tudi mnogo pripomoglo, da so vodilne nemške marke nakopičile proti koncu lanskega leta velika imetja v

New Yorku in svrhu pospeševanja nemško-amerikanske trgovine. Del teh dobroimetij se je uporabil za intervencije na newyorškem denarnem trgu, v svrhu vzdrževanja kurza marke. Amerika sama pa ima interese na tem, da se kurz dolarja drži na nižji stopinji, da se omogoči ameriški izvoz kakor smo to že včeraj omenili. Na vzdrževanje kurza marke vplivajo tudi kolikor toliko velika naročila Rusije v Nemčiji, posebno naročila lokomotiv kakor se poroča do zdaj v vrednosti okoli 600 milijonov mark. Bodoče stanje nemške marke je pa v zadnji vrsti vendar odvisno od tega, bo-li antanta omogočala Nemčiji plačilo četrtletnih vojno - odškodninskih obrokov na način, da ne bo poslednja prisiljena iskati zlato pod tako neugodnimi razmerami, kakor je to merala za prvo milijardo odškodnine in bo-li antanta dala Nemčiji možnost, da se gospodarsko okrepi s tem, da ji omogoči produkcijo in izvoz njenih produktov. V interesu Nemčije, antante in celega sveta sploh je pač, da se nemška produkcija zopet dvigne na staro stopinjo, pri čemur bo paziti le na to, da se ne vzpostavi predvojni nemški militarizem.

★

+ Vinske cene na Štajerskem. V »Ptukskem listu« je bilo nedavno citati, da cene štajerskih vin padajo in to vsled tega, ker so vinogradniki in vinski trgovci prišli baje do prepričanja, da ne bodo mogli po tako visokih cenah svojih velikih vinskih zalog prodati. Te informacije glede vinskega trga pa niso čisto natančne. V Banatu so cene vin res za nekaj kron padle; nasprotno pa so vinske cene v Sloveniji za par kron poskočile. — Kljub temu, da se nam obeta dobra vinska letina, ni o padanju cen štajerskih vin niti govora. Zaloge izvrstnega letnika 1920, so prav skromne in se bo to vino prodajalo vsaj za isto ceno kot sedemnajstnik (vino iz leta 1917.) ako ne celo dražje. Ker občinstvo v poletnem času ne pije rado Banačana radi prevelike melchobe, je razumljivo, da bo vpraševanje po štajerskem svežem in aromatičnem vinu veliko. Cene štajerskih vin iz leta 1920, so po kakovosti od 20 do 35 kron od kleti. Vinske zaloge tudi niso tako ogromne, kot se je to spetkača splošno domnevalo. To pa zategadelj, ker so bile letne 18, 19 in 20 kvantitativno slabe, nadalje ker popeljejo vinogradniki sami splošno več vina, kot pa včasih pred vojno in v glavnem, ker se konzum prvovrstnih štajerskih vin v Jugoslaviji neprestano dviga. — Na Štajerskem kažejo vinogradi povsod prav lepo.

+ Nove takse. Generalna direkcija posrednih davkov je predložila ministrskemu komiteju, v svrhu proučevanja, projekt novih tak.

+ Brodarska delavnica v Beogradu. Ekonomsko-finančni komite je na svoj zadnji seji pretresal vprašanje o ustanovi brodarske delavnice v Beogradu. Celo za dave je komite predložil ministrstvu finančno v daljno proučevanje.

+ Nova banka v Beogradu. Te dni je začela v Beogradu poslovati nova banka, pod naslovom »Srpsko-Svajcarska banka«. Temeljni kapital znaša 5 milijonov.

—★—

Priporočajte "JUGOSLAVIJO"

Dnevne vesti.

— **Slovenec piše:** Novi ljubljanski župan g. A. Pesek bo potrjen. Pred nekaj dnevi je namreč odšla iz Ljubljane v Beograd četveroglav deputacija JDS, ki je nesla s seboj velik zavoj »Tedenskih Slik«, s katerimi so hoteli dokazati Peskovo »javstrijakanstvo«. Ko je na deputacija predložila svoje dokaze na »pristojnem mestu« in je »pristojno mesto« zvezek »Tedenskih Slik« odprlo, se je odprla slučajno — konfidenčna stran! Na to je pristojno mesto reklo: »Pa šta ćete više? Dobar je patriota gospodin Pesak. Vrlo dobar! Sve konfiskovano!« — Z dolginimi obrazi so gospodje odšli.

— **Minister vojne in morarice** je odredil, da se sprejme letos v inženjersko podčastniško šolo 150 gojencev.

— **Izmišljotina.** Sinočni »Slov. Narodni« pravi, da je naše večerajšnje poročilo o sporu v JDS izmišljotina. O sporu v JDS med mladini in starini čuvajo že vrabci po vseh strelah in ni to nikakaj tajnost več. Noben dementi liberalnih časopisov ne zlepi več razdora v JDS. Sinočni »Novi čas« poroča celo, da mislijo mladini osnovati v občinskem svetu ljubljanskem svoj klub.

— **Murska Sobota.** Celo v oddaljeni in neznatni Murski Soboti je bilo veselje prav veliko, ko se je izvedelo za izid županiških volitev v Ljubljani. Čuden slučaj je hotel, da sta bila dva ugledna domačina — vsak v drugem mestu — prišli velikega zadovoljstva nad izidom volitev. Inženjer Stern pripoveduje o slavnih manifestacijah v Ljubljani, odvetnik dr. Vally, ki se je takrat nahajal v Beogradu, pa se je zadržal, ko so naenkrat v kavarni zaorili življotki; vprašal je po vzroku te ovacije in zvedel, da velja g. Pesku. Pričevanje in pripovedovanje teh dveh oseb je dvignilo ugled stranke NSS v Murski Soboti.

— **S. K. S. v Ljubljani.** Nedavno se je ustanovila za Ljubljano krajevni odbor Samostojne kinetijske stranke. Za predsednika je izvoljen inž. Kosmač.

— **Promet na železnici Maribor-Spilje.** Ljutomer se tudi dne 15. t. m. ni mogel otvoriti, ker tega ne pripustijo nemški kmetje v »Bauernbunde«.

— **Župnik Kleki,** ki so ga imeli Madžari 2 leti v ječi kot jugoslovanskega vojuna, je sedaj vendar le izpuščen!

— **Imenovanja.** Za provizornega kotarskega komisarja pri pokrajinski vladni za Dalmacijo v Splitu je imenovan dr. Leon Gozani, dosedaj začasni vladni koncipist v Krškem. Za proviz. okrajnega komisarja pri okraj. glavarstvu v Ptuj je imenovan dr. Hubert Kartin, bivši sudski kapetan II. razreda. — Za kancelista pri poverjenstvu za uk in bogočastje v Ljubljani sta imenovana strokovni podčastnik Jos. Bajc in orožniški narednik v Litiji Val. Filis.

— **Predavanje grofa Begouena v Zagrebu.** Na zagrebškem ljudskem vseučilišču je 14. t. m. predaval grof Begouen. Predavanju je prisostvovalo veliko število odlične publike, zastopniki kulturnih institucij ter francoski konzul v Zagrebu. Predavatelj je opisal antropološko paleontološko preiskavo v Franciji ter se ob tej priliki bavil tudi z važnostjo krapinskega človeka. V prihodnjem predavanju, ki se vrši danes ob 18., bo grof Begouen opisal življenje in inteligenco pračloveka.

— **Vidiranje potnih listov za Ameriko.** Ameriški konzulat v Zagrebu objavlja: Ker je ameriški konzulat dosedaj vidiral več potnih listov, kakor odpada na kvoto do 10. junija, se daje s tem na splošno znanje, da se bo dne 20. junija ustavilo vidiranje potnih listov za izseljenje in se bodo prošnje za vizum mogle vlagati šele od 1. julija dalje.

— **Kdo ruši ugled države.** Pod tem naslovom smo priobčili dopis iz Maribora, k. je bil podpisan od uredništva dobro znane osebe. Ker smo takoj dobili popravke od socialnega skrbstva, smo se pri dopisniku informirali in ta nam je zagotovil, da je sestavljen dopis na podlagi uradnih aktov pravnega zastopnika g. Knafliča, kjer se bo še enkrat o vsem informiral. Gre torej ali za rafinirano mistifikacijo našega lista ali pa za nepravilen popravek. Na vsak način se bo zadeva v kratkem razjasnila in bomo o zadevi lojalno poročali, ker namen našega lista gotovo ni delati krivice, pa bodisi že komurkoli.

— **Zopet davčne knjižice.** Finančni minister je odredil, da morajo davčni uradi na zahtevo zopet izdajati strankam davčne knjižice in zapisovati v nje plačane zneske.

— **Strokovna pomoč večjim žmetovalcem.** Nekaj odličnih letošnjih absolventov drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru želi meseca avgusta ali septembra t. l. vstopiti v kmetijsko prakso na primernih boljših posestvih ter se zadovoljite v splošnem samo s prostim stanovanjem in hrano brez plače v gotovini. Zanimanci za take izborne mlade strokovne moči naj izvolijo stopiti v zvezo z ravnateljstvom navdane šole, ki prevzame brezplačno posredovanje v interesu absolventov in stvari.

— **Sprejem uradniških pripravnikov pri juž. železnici.** Obr. ravnateljstvo juž. žel. v Ljubljani sprejme v službo večje število

uradniških pripravnikov, t. j. absolventov srednjih in mlj. sorodnih šol. Prošnjam, ki se naj vpošljejo na gornji naslov do konca avgusta t. l., naj se priloži: krstni in rojstni list, samski list, domovnico, npravstveno izpričevalo, (ne nad 6 mesecev staro), zrelostno izpričevalo, vojaško odpustnico, potrdilo o zaposlenosti od izstopa iz šole do sedaj. Opozarja se pred vsem na to, da pridejo v poštev le oni prosilci, ki so že odslužili predpisani rok v kadru (aktivna vojaška služba).

— **Umrl je v mariborski bolnišnici** bivši kaplan pri Sv. Benediktu g. Jos. Yrečko. Pokojni je bil zelo strpljiv duhovnik, ki se je včasih oglašil tudi v našem listu s kakšno novico. Blag mu spomin!

Ljubljana.

— **Podporno društvo jugoslov. akademikov v Ljubljani.** Na V. rednem društvenem občenem zboru dne 14. t. m. je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Trampuž Aleksander, cand. iur., podpredsednik: Dekleva Jože, stud. iur., I. t. m. Jeršič Mirko, stud. iur., II. t. m. Križman Andrej, stud. theol., blagajnik: Ponebšek Božidar, stud. iur., načelnik muzeje: Grafenauer Zdravko, stud. techn., načelnik doma: Pastrovjč Peter, stud. techn., načelnik bolniške blagajne: Poduje Boško, stud. med., odbornik: Ilc Jože, cand. phil. Vsi dopisi, tičoč se društva, naj se blagovoljivo poslati na univerzo.

— **Pogreb go Ivanca Franchettijeva** se je vršil večeraj ob 15. uri pop. Spreveda so se udeležili tudi zastopniki obč. sveta, deželne vlade, raznih uradov in številne strokovne organizacije. Na pokopališču je zapelo pevsko društvo Ljubljanski Zvon prekrasno žalostnko »Vigred se povrne« N. v m. p.!

— **Državna žrebčarna na Selu pri Ljubljani** razpisuje službo podkovskega mojstra. Natančnejši podatki se razvidijo v »Uradnem listu« št. 67.

— **Vpisovanje za plavalni odsek »Žensk. tel. društva v Ljubljani«** danes v soboto ob 18. do 19. ure v telovadnici I. drž. gimnazije.

— **Tatvina koles.** Dasi se je poltice posrečilo, da je baš v zadnjem času izsledila več tatov koles, se tatvine še vedno ponavljajo. Iz večje hiše št. 21 na Tržaški cesti je ukradel neznanec žensko kolo, znamke »Ilirija« z novimi plašči in znaki na ročajih in zvoncu tvrde Gorec v Ljubljani.

— **Ubegla dečka.** Iz školovih zavodov v St. Vidu je pobegnil učenec I. g. r. r. Alojzij Kolka, roj. 1908. v Trbovljah. V Ljubljani pa je pobegnil od svojih starišev 15letni sin Ivan Zupančič, srednje postave, v modri obleki, brez pokrivala. Dečka pogrešajo že od 1. junija.

— **Izgubila se je v četrtek 16. t. m.** srebrna danska zapesna ura od Trubarjevega parka do Mostnega trga. Pošteni najditelj naj jo proti nagradi izroči v upravi »Jugoslavije«.

Maribor.

— **Gosp. Poljanec,** dosedanj mariborski vladni komisar, je dodeljen tukajšnemu glavarstvu v službovanje.

— **Izid volitev v mariborskem okraju.** V mariborskem okraju je doslej znan izid volitev iz 161 občin. Od teh ima župane SLS 118 občin, SKS v 31 in JSDS v 12. Eventualna ugodite repurzum ne bo mnogo spremenila na teh številkah.

— **Občni zbor Glasbene Matice.** V soboto, dne 28. t. m. se vrši v Götzovi dvorani redni občni zbor Glasbene matice.

— **Sprejem v topniško podčastniško šolo.** V mariborsko topniško podčastniško šolo bo prihodnje leto sprejetih 200 gojencev. Prošnje je vložiti do 20. septembra t. l.

— **Senzacija v Mariboru.** V Maribor se je pripeljal zadnje dni neki Slavko Družovič, ki se ntiiva »silnega junaka«. Ta junak, ki mu tudi časopisje dela nepotrebno reklamno za njegovo žonglerstvo, si je sedaj izmislil celo posebne vrste senzacija s tem, da se hoče dati v soboto pop. ob 4. uri zvezanega vreči v Dravo iz velikega dravskega mostu. Mislimo, da je bilo njegovih komedij že doslej dovolj in da bi policija take senzacije pač lahko pravočasno preprečila, drugače nam bo pričel ta »silni junak« zaradi senzacije še raz strelh skakati na glavo.

Celje.

— **Uradni dan v Celju bo obdržal poverjenik za javna dela g. dipl. agr. A. Jamnik** v ponedeljek dne 20. junija ob 9. do 13. ure na okrajnem glavarstvu.

— **Očoli 100 nerešenih prošenj za stanovanja** leži pri celjskem stanovanjskem uradu. Stanovanjska kriza je v našem mestu na vrhuncu. Za stanovanja prosijo večinoma ljudje, ki vodijo dvojno gospodinjstvo. So med prosilci tudi take rodbine, katere stanujejo po 9 oseb v eni sobici, dalje prošnje takih, ki stanujejo po kletah, en oetnik mora stanovati celo v skladišču. Stanovanjska komisija pa je dalje ugotovila, da so rodbine s 3 osebami, ki posedujejo cela nadstropja. Druge rodbine nesramno veržijo z mehlovanimi sobami. So slučaj da se je zahtevalo za eno sobico že 500, 800 in tudi 1000 K. Neka ženska je zahtevala 800 K in vrhu tega še premoga toliko,

kolikor ga potrebuje za celo leto. Vsekakor bo moralo tukaj poverjenstvo za soc. skrb energično poseči vmes in napraviti red.

— **Oleopševalno društvo v Celju** bo pridedilo 14. avgusta ali pa v prvi polovici septembra t. l. veliko ljudsko veselico. Vsa društva se naprošajo, da v tem esau ne prireajo veselice, ozir. da stopijo s tem društvom tozadevno poprej v stik, da ne bo neprijetnih kolizij kakor lansko leto.

— **Poskusna razstava vseh vajenskih izdelkov** se priredi v Celju dne 29. junija t. l.

— **Novo kavarno** namerava urediti in otvoriti g. Skaberne v svojem salonu poleg hotela.

— **Aretrirana je bila v Celju radi tatvine** nekaj Marija Artnik.

JEZ NA FUZINAH.

V ponedeljek se vrši zanimiva in veljavna obravnava glede dvigovanja vevškega jez na Fužinah. Kolikor nam je znano, namerava papirnica v Vevčah povisati svoj jez za 85 cm, s tem seveda grozi lastnikom ob Ljubljani nevarnost, da pridejo njih posestva pod vodo. Sicer obljubljajo lastniki vevške papirnice, da napravijo močno skarpo, ki bo varovala zemljišča pred poplavo, a bojimo se, da bo ta skarpa nezadostna in bo voda vzle temu izstopila, ker je tam povečini pesčena zemlja. Opozarjamo tamošnje posestnike, naj ne nasedejo obljubljeni skarpi in naj se zavarujejo proti vsaki škodi. Zadeva je toliko važna, da tudi mestni občini ljubljanski ne more biti vseeno, ali se jez povisja ali ne. Vsa ljubljanska nesnaga, tako iz stranišč kot iz Izlivkov, se steka v Ljubljano. Voda potrebuje delj časa, da se izčisti. Sedaj je odtok Ljubljaniče še precej hiter, akoravno je že sedaj oviran od jez na Fužinah in voda nekaj sto metrov pred jezom že zastaja. Naj nastane v Ljubljani kaka kužna bolezen, kdo jo bo mogel omejiti, ako vsa nesnaga pride v Ljubljano in se ista ne more hitro odtekati. Naj ne zamudi postati mestna občina svojega zastopnika na lice mesta, ki bo branil interese vsega občinstva, kajti ljudsko zdravje nam je že potrebnije, nego Vevčam fužinski jez. Opozarjamo pravočasno, da se ne bo čez nekaj let reklo, zakaj se nismo preje pobrigali zato.

SPORED II. POKRAJINSKEGA ZLETA V OSIJEKU.

1. Nedelja, dne 26. junija: Prihod gostov ob 4. uri popoldne v pukovskem vrhu gledališka predstava pod vedrim nebom »Gundulić« Dubravka. Ob 8. zvečer predstava v gledal. »Čajkovsky« Eugenij Onjegin ob 9. uri zvečer seja sodnikov v mestni dvorani.

2. Ponedeljek dne 27. junija: »Oražnov dan«. Ob 6. uri zjutraj začetek tekane na telovadišču. Ob 8. zjutraj izkušnje dece in naraščanja na telovadišču, ob 11. uri žalno zborovanje Sokolstva v spomin br. dr. Oražna. Ob 3. popoldne izkušnje članov in članic na telovadišču, ob 8. uri zvečer predstave v gledališču in ljudske zabave v pukovskem vrhu.

3. Torek, dne 28. junija: Vldov dan. Ob 9. uri popoldne na telovadišču počestjenje vidovdanskih junakov. Ob polu 11. do polu 1. obhod Sokolstva po mestu, ob polu 4. popoldne javna telovadba, zvečer razne zabave v gledališču in koncerti.

4. Sreda, dne 29. junija. Ob 7. zjutraj izkušnje članov in članic, ob 11. popoldne sokolska akademija v gledališču, ob polu 4. popoldne javna telovadba, ob 8. zvečer predstava v gledališču, koncerti itd.

5. Četrtek, dne 30. junija glavna skueščna Saveza, izleti v Djakovo, Almas, Belišče (Gutmanove tvornice). Med zletom so otvorene industrijalna, obrtniška, gospodarska in umetniška razstava.

VELIKA PRIREDITEV V PRID RUSKIM BEGUNCEM V MARIBORU.

V nedelje, dne 19. t. m. ob 18. uri se vrši v parku mariborske vojaške realke velika prireditev v prid ruskim beguncem v Strnišču. V velikem begunskem taborišču v Strnišču se nahaja do 1500 ruskih begunccev, ki so pribežali z Vranzovo armado in se nahajajo v veliki bedi. Tu sta dva takozvana korpusa kadetov: Donski in Krimski, ter kolonija civilnih begunccev. Korpus kadetov je zavod dečkov od osmega leta dalje, a vzgojitelj in učitelji so častniki, večinoma starejši gospodje ali vojni invalidi. Večina dečkov je brez starišev ali ne ve zanje ničesar, ker so se izgubili v vojnem metehu. Z našim izrazom je torej tak korpus kadetov, ki se nahaja v Strnišču, zavod vojnih strot, katerega je meteh revolucije odtrgal z domovine in prenesel na naša tla.

— **Naša dolžnost** pa je, da pomagamo revnim sirotam in ne pustimo, da propadejo med nami, ko so po tolikih težavah prišli na naša tla. V prid tem revežem se vrši v nedeljo prireditev v vojni realki s sodelovanjem vseh mariborskih kulturnih društev in vojaštva in pod pokroviteljstvom gospoda polkovnika Jakobovića, ravnatelja vojne realke. Prireditev obeta biti krasna, program je vrlo zanimiv, kdor jo so obiskal, bo imel prijeten užitek in razvedrilo in zraven lepo zavest, da je nekaj žrtvoval v olajšanje bede najrevnejših naših bratov.

Sokolstvo.

— **Posebni vlak v Osijek.** Iz Ljubljane vozi v Osijek posebni vlak, ki odhaja iz Ljubljane 26. junija t. l. ob 0.40, iz Litiče 1.13, iz Zagorja 1.29, Trbovlje 1.34, Hrastnik 1.39, Zidani most, prihod 1.48, odhod 2.40, Sevnica 3.12 Rajhenburg 3.32, Krško 3.40, Brežice 4.04, Zaprešič 4.34. S tem vlakom imajo zvezo: Gorenjci, vl. št. 917 ob 20.45, Dolenjci, vlak št. 1016 ob 20.20, Vrhnika, vlak št. 5705 ob 19.20, v Zidanem mostu se priključijo temu vlakom sokolska društva iz Štajerske, in sicer imajo zvezo: Maribor, vlak št. 49, iz Maribora ob 22.10, Savska dolina, vlak št. 4815 v Celju ob 18.37, nato priključek na vlak št. 49, dohod v Zidani most ob 0.18, Pragersko, vlak št. 225, tam čakajo na vlak št. 49 iz Maribora, kateremu se priključijo. Bratska društva in župe pozivljamo, da se drže točno teh navodil, da ne bode zmešnjav ter da so vsi udeleženci točno na svojem mestu. Radi event. počasni, se naj obrnejo župe še direktno na Savez. Istočasno pozivljamo župe, da do 15. t. m. javijo udeležbo zletni kancelariji v Osijek ter istočasno oddajo denar za zletne legitimacije in prehrano. Vsi župni in društveni načelniki in tudi drugi ostali funkcionarji naj skrbno prouče navodila za zlet v Osijeku, katerih naj se tudi drže. S tem bo mogoče vzdržati red in bo veliko manj nezadovoljnosti med udeleženci. Posebni vlak pride v Osijek ob 18., nakar se podajo društva naravnost v odkazana jim prenočišča. Župni in društveni načelniki se morajo pa takoj podati v zletno pisarno, da dobe zletne legitimacije in draga navodila. Med vožnjo mora vladati pri vseh društvih vzoren red. Vsak se mora držati navodil načelnika, zaradi česa morajo biti župni načelniki v stiku z njim, da dobe pravočasno potrebna navodila. Odredbam železniških organov se je brezpogojno pokoravati. Med vožnjo je strogo prepovedano izstopati.

— **Ljubljanski Sokol** naznanja svojemu članstvu, da je društveni sluga končal s pobiranjem članarine za prvo polletje t. l. Del plačilnih listov se ni plačan vkljub temu, da se je skušalo članarino večkrat iztirjati. Drugi del plačilnih listov pa je bil nedostavljiv, ker so nekateri člani izpremenili bivališče, odnosno stanovanje, ne da bi društvu naznanili spremembo. Prosimo prizadeto članstvo, da plača članarino v dobi od 5. do 22. junija med 6. do polu 8. ure zvečer v odborovi sobi Narodnega doma. V slučaju, da v tem roku članarina ne bo poravnana oziroma društvu ne dosepejo pismena pojasnila se bo v smislu društvenih pravil v poštev prihajajoče članstvo smatralo kot, da je odstopilo ter štalo iz članskega imenika. Zjedno se v navedenem času izdajajo tudi savezne legitimacije z znaki.

— **V Senčici** se vrši prihodnja nedeljo dne 19. t. m. Sokolski zlet z bogatimi sporedom.

Sport in turistika.

— **Sturm, Graz : Ilirija.** Danes ob pol 19. uri igra proti Iliriji S. K. Sturm iz Grada, najmočnejši klub na jugu Avstrije. Sturm je zmagal pretečeno nedeljo v Splitu nad Hajdukom 1 : 0, kar potrjuje njegovo izvrstno formo. Tekma se ponovi v nedeljo ob 18. uri. — **Vstopnica:** numerirani sedeži K 30, sedeži II. vrste K 20, stolišča K 12, dijaške in članske vstopnice K 6.

— **Nogometni program v juniju.** 18 in 19. t. m. igra proti Iliriji prvak Štajerske in priznani prvorazreden avstr. klub »Sturm« iz Grada. — 23. poseti Ljubljano »Kombiniran team« francoske nogometne federacije, ki igra potem tudi v Zagrebu in Beogradu. Turnejo je organiziralo in deloma financiralo francosko zunanje ministrstvo. — Za 29. se pogaja Ilirija z enim najboljših praških klubov S. K. Union Žilžkov — Praha.

— **Sportno vežbališče »Ženskega telovadnega društva v Ljubljani«** je tako daleč dograjeno, da se bode v prihodnjih dneh pričelo uporabljati. V zornjem delu je prostiran hockey-prostor, ki se bode uporabljal tudi za rokomet, telovadbo in lahko-atletične vaje. Z igranjem se radi trave prične šele v nekaj tednih. Krog hockey-prostora je pripravljeno tekašiče, ki je že urejeno. V spodnjem delu vežbališča teži tennis, ki bode zamrežen in ločen od drugega. Potreben material je že navožen in se bode pričelo prihodnji teden z igranjem. Poleg tenisa bode stala telovadnica s potrebnimi garderobami in umivalnicami. Če ne bode zadržkov, bode postavljena še ta mesec. Pred telovadnico m tennisem se razprostira otroško igrišče, ki je že zaplanirano.

— **Slov. planinsko društvo** naznanja, da se otvorijo dne 19. t. m. nanovo 4 planiške kočje i. s.: Kamniška kočja 1800 m na Kamniškem sedlu, Kočja na Veliki planini 1668 m nad Kamnikom, Prešernova kočja 2198 m na Stolu. Vse Triglavske kočje pa se bodo otvorile dne 28. t. m. Poleg gori imenovanih koč so sedaj v oskrbi že tudi: Jeseniška kočja pod Goliciami. Kadlinikova kočja vrh Golke. Valvazorjeva kočja pod Stolum. Turist hotel »Aljažev dom« v Vratih. Turist-hotel »Zlatorog« in Grand-hotel »Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru.

Gledališče in glasba.

— **Pevec.** Izšle so tretja in peta številka tega lista, ki ga izdaja Pevska zveza, Prinašati življenjepisa skadatelja Stanka Premrlja, in razne prispevke iz peres Marjia Kogoja, Marka Bajuka, Emila Adamičiča in Frana Zabreta ter poročila o novih skladih, o koncertih itd. List, ki je prav koriste našim pevskim zborom in pevcem lepo urejete skladatelj dr. Fran Kimovec, Glasbena priloga objavlja Premrlrove, Sattnerjeve, Vodopivčeve, dr. Kimovčeve, dr. Lukmanove in Adamičeve skladbe, med katerimi se bo posebno priljubila Adamičičeva »Tožba« na besedilo Toneta Gasparija, zložena vkoroškem narodnem tonu. »Pevec« stane letno z glasbeno prilogo vred le 30 kron.

Mali oglasi.

Prodaja se:

— **MANJŠA HIŠA** v Ljubljanskem predmestju se prod. Naslov v upravi »Jugoslavije«. 1061

— **VRATA V TABLAH** vsaka množina, se prod. Manufaktura Krisper, Ljubljana, Rožna ul. 19. 1056

— **MOSKO KOLO** se prod. Poizve Zgornja Siška št. 13. 1054

— **LEPO POSESTVO** oziroma vinograd se prod. Obstoji približno 34 oralov vinograd, travniki, njive, gozdi, lepa gosposka hiša, viničarija, obokani živinški hlevi, veliko vinske posede, kuhinjska oprava in nekaj živine. Kje, pove uprava »Jugoslavije« v Ptuju. 1058

— **NOVA HIŠA** s 4 sobami in 2 kuhinjami ter 500 klatcev zemlje, vrtom za zelenjavo ter sadnini vrtom se prod. Vpraša se v gostilni Hrastnik, Pragersko. 1051

— **POPOLNO KOVAŠKO ORODJE** z velikim melom iz predvojnega usnja, novim nakovalom ter 5 m² črešnjevih desk za mizarstvo uporabo prodam radi opustitve obrta. Vpraša se pri lastniku Gabrielu Smilaniču, posestniku v Polčanah. Cena po dogovoru. 1052

— **PRODAJA SE** dobro kdoča lesna trgovina na prometnem mestu v Dubrovčaku ob Savi, Hrvatska. Obstoji: iz lepo urejenega skladišča, v katerem se nahaja ca 300 m³ rezanega mehkega lesa, hiše, štale, suše, lepega vrta in 24 oralov zajedničk čsumne Proda se vse kompletno z celim živim in mrtvim inventarom radi zdravstvenih družinskih razmer. Vprašati: K. F. Pfeifer, Dubrovčak, Ivanličgrad, Hrvatsko. 996

— **VINO** 4200 l dobrega belega namiznega liter po 10 K se prod. Vpraša se pri Göttlicu, Maribor, Koroška cesta 128. 983

Kupi se:

— **ZIATO — SREBRO** staro — zlomljeno. P. Čuden, Ljubljana, 11 Prešernova ulica 1. 878

— **PISALNI STROJ** rabljen, dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe na upravo »Jugoslavije« pod »Dobro sistem«. 1050

Službe:

— **TRGOVSKI POMOČNIK** železninar, starejša moč, se za prvo mesto sprejme. Plača po dogovoru. Stanovanje na razpolago. Ponudbe na upravnistvo pod št. 2100. 1051

— **KROJAŠKE POMOČNIKE** dobro izvežbane, samostojne delavce, sprejemem takoj. S. Kilmanek, Selenburgova ulica št. 6. 1051

— **DOBRE KROJAŠKE POMOČNIKE** za civilno in uniformsko delo sprejme takoj Jos. Rojina, Aleksandrova c. 3.

UČENKA

— močna, zdrava, pošteni starišev, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. Kje, pove upravnistvo. 1060

— **2 MIZARSKA POMOČNIKA** se sprejmeta takoj. Hrano in stanovanje bi imela v hiši poleg dobre plače. Franc Rožanc, Predvor nad Kranjem. 1247

VAJENEC

— za mesarsko obrt se sprejme. Nastop takoj ali po dogovoru. Naslov v upravi. 1047

KUHARICA IN SOBARICA

— kateri želita ostati več let v eni službi, se iščeta za fino obitelj v večjem mestu Hrvatske. Ponudbe naj se pošiljajo na Em. Ebenspanger-ja sin, Bjelovar. 1053

— **ZMOŽEN, SOLIDEN MAŠINIST** (strojni čuvaj) se išče za takojšen nastop za veliko tovarno v Sloveniji. Ponudbe z navedbo mezde ter prepis izpričeval na upravo »Jugoslavije« pod »Tovarna«. 1055

Razno:

— **BOLJŠI GOSPOD** išče dobre privatne hrane v abonementu in mesečno sobo. Ponudbe pod »Soba« na upravo »Jugoslavije«.

Pošlite naročnino!

VLADIMIR LEVSTIK.

Bog na hribu.

(Nadaljevanje.)

IV.

Dež ga je umil, veter mu je opihal prah in voščenične saje, solnce je božalo trpečemu obraz in ude ter jim dajalo mehkega življenja; tako je štrlel sredi bliskov in gromov, sredi smrti in sovraštva, pomlajen in veličasten v svoji nedotekljivosti. Ali so ga videli oddaleč in niso hoteli streljati nanj, ali so se ga krogle same ogibale — cel je stal v razsutju, visok in smel še v gesti svoje muke, oči zmagosno dvignjene tja bogvekam nad vse trpljenje in sleherni srd. Ostal je tam, nad gletom in strahoto, sredi carstva satanovega sam sebi spomenik gotovega triumfa, kakor bi čakal hipa, ko se stoži ljudstvom po Ljubezni ter odlože orožje, da se roko v roki vrnejo k Njemu. Hudobni ob njegovem znožju, četudi rešen oltarne sence, se zdel sedaj še bolj sključen, poražen in potentan, dasi je gledalo solnce kroginkrog njegovo delo...

Ah, če bi bile odnehale vojujoče trume le za majčko minuto, da se zamislijo v njihju dva: nakrvoločnejši bi bil spoznal neizmerni greh člo-

veštva ter se ga skesal! Toda kraljestvo zlega se je moralo dopolniti, človek je moral sam izgnati satana iz sebe; zato je hitel divjati, kakor bi vedel, da ga čaka odrešenje šele na višku gorja. Razpelo je ostalo vsem razpelo, križani jim je bil mrtev kos lesa; fotografirali so ga za v časopise in brili grde burke okrog njega, dokler ga niso čisto pozabili. Komaj drobna ptičica se je katerikrat zatekla k njemu v ognjeni toči ter počivala na njegovi rami, božaje mu lice z mehkim prhutanjem svojih kril.

In zdajpazdaj je ostrmel pred njim vojak - novinec, pravkar došel v to pokrajino smrti; začudil se mu je, kakor da On ne pade, ko je vse naokrog že zdavnaj groblje in kaos razdejavanja. Zakaj čim podobnejši je bil hrib Kalvariji, čim več je teklo krvi in ugašalo življenja, kakor daleč se je videl samotni križ, tem večnejši in neporušljivejši se je zdel Razpeti. In tako se je včasih zgodilo, da mu je šepnil kdo molitvico iz skalnega zatišja ter bil poplačan z vdanostjo, da je laglje umrl.

Že dolgo so orali zemljo topovi namesto kmetiča s svetlim plugom; in zemlja je trpela potrpežljivo in trdovratno, kakor bi se hotela žrtvovati za rodovitno deželo, ki je leža-

la zadaj. Njena skrivnostnotemna volja ne pustiti napadavcev čez se je bila močnejša — od vseh vojskinih trum. Borila se je po svoje, bruhata kamen za železo, stresala tuje s svojih bregov, ubijala kakor so ubijali ljudje; liki stekla titanka je mela sovražne polke s skalnimi čeljustmi svojih brezden ter maščevala strašne rane, s katerimi so jo bili pokrili.

Čas se je bil ustavil nad nesrečniki kakor Jozetovo solnce. Menjavali sta se luč in tema, in človek je klal človeka v mraku in pri solncu. Dolgo časa je škripal mraz in jarko so pregrinjali visoki snegovi; potem se je zrak ogrel, toplota je lila z višave, drevje in grmičje, kar ga niso bili posekali, je zelenelo; oni so umirali v mrzli kakor v gorki dobi leta. Pokopavali so razmesarjena trupla, dohajali so novi ljudje, sivi, trudni in otopeli kakor nekdanji mladiči, vsak do zadnjega smrti posvečen. Tu je bilo strah živeti — in bogve kje tam zadaj je bil dom, svojci, sreča in vse dobro tega sveta; to so pomnili, vse drugo so bili pozabili; malokdo je še vedel, koliko časa je minilo, mesec dni, leto, dve ali več...

In tudi s črt križanega je bil zbrisan izraz spomina; njegove oči so

strmele k žalostnim zvezdam, resnično oči tistega, ki nosi od začetka vse trpljenje sveta in pozna sleherni grozo in vsako bol ter ene od druge ne razloži, krvaveč za vsako brez izjeme...

Tako je napačil čas, ko je privrel pekel do roba. Na tisoče topov je zarjulo z obeh obzorij in rjulo noč in dan, brez oddiha in preneha; bilo jih je kakor nikoli, vse zgolj ognjeno žrelo, kamorkoli si se ozrl. Skale in doline so ječale v strašnem potresu, zrak se je zdel morje bliskov in le-teče smrti, drobnoje zemlje je frčalo do neba; ljudje so se stiskali v jamah, kameneli groze, blazneli od pošastnega tuljenja in treskanja naokrog, hlepeli po rešiteljski smrti in mrli kakor pohojene miši.

Sovražne granate so razdejele vse udtebe na božjem hribu daleč na levo in desno od samotnega razpela; jarki so bili zasuti, branitelji raztrgani in pokopani v razvalinah. Tedaj se je dvignilo napadavcev kakor goste mravličje trume in drlo naprej vzlic ognju in jekleni toči; drobile os se njih vrste, padale kakor pod nevidnimi srpi, vdirale se med kamenje, izginjale v dimu in krvi, bežale, obstajale pred žarečim valom, s katerim so jih gnali lastni topovi, ter hrumele blazne spet na-

prej, umirale, drle preko mrtvih in umirajočih, dospelo v postojanke braniteljev, klale se s peščicami, ki so bile ostale žive, hrople, omagovale in vendar ubijale, da ohranijo sebi življenje. Ostale so tam...

Zmaga? Vsa njih domača dežela je vriskala o nji; letela je vest čez morja in kopnine, in tisti, ki so vodili moritev izza zelenih miz, so brzojavljali čestitke vojskovodji, skritemu izven dosega topov. Edini boritelji niso razumeli besede; vedeli so, da žive, redki od mnogih, in to je bilo njih veselje.

»Naprej!« je kriknil golobradi podporačnik z deškim glasom ter planil v podrtijo ob razpelo. »Naprej!«

Iz navade se je vrgel za kopico kamenja in zoglenih tramov; krogle so udarjale na desni in levi. Podporačnik sam ni vedel, kaj kriči in čemu; stisnjen za kritje je kakor v blaznosti ponavljal besedo, ki ga je bila privedla skozi smrt na ukazani kraj. Potem se je ozrl ter videl, da je sam sredi trupel in granatnih jam; somrak se je spuščal na hrib, in dolga senca križa je padala daleč po razvalinah. Oficir se je pobral; kolena so mu drhtela.

»Kje so strahopetci?«
Nič mu ni sedil.

UNDERWOOD

OPALOGRAPH

pisalni stroj

Zahtevajte
prospekt!

razmnoževalni aparat

Glavno zastopstvo:

THE REX CO

Ljubljana.

30—40% cenejše!

Francoski parfumi, milo, pudri, kolinska voda, kakor tudi vsa kozmetična sredstva od najboljših tovarn, dobite za tovarniško ceno na skladišču

Zorič i Komp.
Osijek 1. Franjina ul. 13

Iščemo zastopnike za Ljubljano in okolico ter celo Slovenijo. Zahtevajte brezplačno cenik.

Izjava.

Preklicujem vse žaljivke, katere sem govoril napram Josipu Leskovicu.

Andrej Leskovic.

Koncert

priredi
gostilna pri Lozarju
Sv. Jakoba trg
v nedeljo, 19. junija t. l.
Svira salonski orkester. — Začetek ob 18. uri popoldne. — Velopnina prosta. Za obilen obisk se priporoča
Justina Požneni.

Mizarji! Pozor!

Furnir, češnjev in orehov se proda radi opustitve trgovine po K 3.— čevelj, dokler traja zaloga. Naslov pove anon. zav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Sprejme se dobro

izurjen žagar

za večjo žago. — Stanovanje v hiši. Kje — pove upravništvo.

SOL

Lepe, bele, točene, drobne siciljanske soli vsako množino se dobi pri
Leopold Grünfeld, Ljubljana, Prisojna ulica števil. 1.

Halo! Tukaj!

Trgovina!
Kupiš po nizki ceni vse žolske potrebščine, pisarniške potrebščine, vse vrste papirja persament, svileni in krep papir, trgovske knjige, cigaretni papir in stročnice ter razglednice.
Na veliko in malo razpošilja

Josip Omerza
Ljubljana,
Dunajska cesta 6, I. nadstropje.

Promet

tehn. in indust. podjetje
dr. z o. z.

v Ljubljani, Graciče 9.
jako poceni

zaradi premenjene dispozicije

proda

1 električ. motor

17 P. S. 440 Volt, ca 1100 obratov, izdelek Brown-Boweri z reostatom in drugimi pripadki.

1 električ. motor

11 P. S., 300 Volt, ca 1200 obratov, komplet.

Za oba motorja se prevzame garancija za takojšnjo uporabljivost

Popravila!

Raznovrstnih tvorniških, poljedelskih, mlinskih in vseh drugih strojev in naprav, izvršuje strokovnjaško in točno

„BISTRA“, kovinska industrija
Domžale.

Popolnoma samostojno

kontoristinjo

veščo vseh pisarniških del sprejme

tovarniško podjetje v bližini Ljubljane. — Natančne ponudbe na upravo pod „Dolenjsko“.

Apretura za usnje
Lak za usnje
Vaselina za usnje
Krema (terp.) za čevlje
Vočilo za parkete
Plavilo za perilo

v najboljši kvaliteti proizvaža

I. Keber tvornica kem.

izdelkov

Tacen pri Ljubljani (Slovenija).

oskrbuje točno, najhitreje vse v spedijsko stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenje.

Preko Havre v Ameriko

traja vožnja po morju samo 6 dni.

Izdaja vozniških listkov za vse linije.

Natančna pojasnila daje edino: koncesijska potovalna pisarna tvrdke

IVAN KRAKER v Ljubljani,

Kolodvorska ulica št. 41, v bližini glavnega kolodvora.

Knjigovodja

popolnoma samostojen, zanesljiv, bilancist več

slovenskega in nemškega jezika se sprejme pri

večjem tovarniškem podjetju.

Pismene ponudbe s prepisi spričeval je

uposlati na Ljubljano, poštni predal 9.

Radi boleznih prodam, ker

bohem opustil trgovino, ca

350 klafter bukovih drv

3/4 ure od kolodvora ali

dve ure od Ljubljane. — Cena po dogovoru. — Cenjene ponudbe pod „DRVA“ na upravništvo „Jugoslavije“.

DRVA!

Kostanjev les

vsako možino kupi

„Drava“

lesna industrijska delniška družba

Maribor,

Aleksandrova c. 51.

Spedijska tvrdka

LUDOVIK SEVAR vd.

na RAKEKU

oskrbuje točno, najhitreje vse v spedijsko stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenje.

Kotlature za štednjake

(Herdringe)

rešetke za peči (Roste)

i sav in trgovački lijev izrađuje i dobavlja:

Ijevaonica železa „SM EV“, tvornice strojeva u Bjelovaru.

Zdravilna zelišča, lubje, korenine,

kot lipovo cvetje, bezgovo cvetje, tršlikovo lubje, borovnice, i. t. d. KUPUJEMO PO NAJVIŠJIH DNEVNIH CENAH. Natančna navodila o ravnanju z zdravilnimi zelišči brezplačno na razpolago. Iščemo agilne zastopnike za vsaki večji kraj Slovenije. — Ponudbe na „HERBA“ zadruga za izkoriščanje zdravilnih zelišč z o. z. v Zagrebu, Palmotičeva ulica 10.

PREMOG

prvovrsten, spodnještajerski primeren

za industrije in domačo porabo dobavlja na vagon, kosovec, orehovec ali zdrob. po dnevni ceni, vsako množino. Ponudbe pod „Premog“ na upravo lista.

Tiskovine vseh vrst

za urade, županstva, društva, trgovce, obrtnike itd. izvršuje lično, hitro in ceno

„Zvezna tiskarna“

v Ljubljani, Stari trg števil. 19.

Naročila sprejema tudi upravništvo „Jugoslavije“ v Ljubljani, Marijin trg 8 in njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v 18 Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuj, Prešernova ulica.

Kapital: 20,000,000 kron.

Slovenska eskomptna banka

Rezerve okrog 6,000,000 kron.

Interesna skupnost s „Hrvatsko eskomptno banko“ in „Srbsko banko“ v Zagrebu. Ljubljana Selenburova ulica št. 1. Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut, — Eskompt menic, terjatev, faktur — Akreditivi — Borza.

Odgovorni urednik: Dominik Čebin.

Izdaja konzorcij dnevnika „Jugoslavija“.

Tiska „Ljubljanska tiskarna“ v Ljubljani.